

Verslag Forum Standaardisatie 8 februari 2023

Agendapunt:	1B
Documentnummer:	FS-20230412.1B
Aan:	Forum Standaardisatie
Van:	Bureau Forum Standaardisatie
Opsteller:	Joram Verspaget
Meelezer:	Ludwig Oberendorff
Datum:	06-52845592

Aanwezig:

Larissa Zegveld (voorzitter), Rudi Bekkers (TU Eindhoven), Cor Franke (Franke Interim Management), Peter den Held (Logius, secretaris), Friso Penninga (Geonovum), Theo Peters (VNG Realisatie), Ad Reuijl (Manifestgroep/CIP), Ronald Slomp (BZK - directie Digitale Samenleving, wnd.), Gerard Smits (Het Waterschapshuis), Michiel Steltman (DINL), Jolien van Zetten (NEN, wnd.)

Afwezig: Gijs Boudewijn (Betaalvereniging), Thomas Faber (EZK - directie Digitale Economie), Marc van Hilvoorde (CIO-Rijk), Floor Jas (SURF), Benno Overeinder (NLnet Labs), Harry Roumen (FIN, CIO Office), Hans Tijl (provincie Flevoland)

Aanwezig namens het bureau:

Benjamin W. Broersma (adviseur), Désirée Castillo Gosker (adviseur), Reindert Gerding (adviseur), Bart Knubben (adviseur), Hans Laagland (adviseur), Ludwig Oberendorff (hoofd), Annemieke Toersen (adviseur), Joram Verspaget (bureausecretaris), Han Zuidweg (adviseur)

Te gast: Piet Hein Minneché (PBLQ), agendapunt 04. Verkenning Standaardisatie Berichtenverkeer

1. Opening, agenda, verslag

Larissa Zegveld heet alle aanwezigen welkom.

Mededelingen

- Met het vertrek van Hetty Lucassen (BZK/DS, nu kwartiermaker nieuwe afdeling bij BZK) neemt Ronald Slomp (BZK/DS) als waarnemer zitting in het Forum Standaardisatie.
- Marc van Hilvoorde (namens CIO Rijk) heeft een functie bij een andere organisatie (nu afdelingshoofd Dienstverlening bij de directie Digitalisering en Informatisering van minFIN) en is geen lid meer van het Forum Standaardisatie. Zijn opvolger volgt te zijner tijd.
- Patrick Knoester is de opvolger van Sophia Bünemann als gedelegeerd opdrachtgever namens BZK/DS.

Uitgedeeld

Ter kennisname is aan de leden een A4'tje voorgelegd over de stand van zaken rond onze website en onze (digitale) publicaties, waaronder een paar over best practices om de adoptie van open standaarden in websites en e-mail op orde te krijgen, inclusief social media. Annemieke Toersen van het bureau kan eventuele vragen beantwoorden.

Video De avondshow met Arjen Lubach

De Forum-leden kijken naar een item van De Avondshow over de duizenden webdomeinen die de overheid beheert en lanceert over veelal dezelfde onderwerpen. De bezoeker kan door deze versnippering en ogenschijnlijke hang naar nieuwe websites (domeinnamen gekoppeld aan een eigen identiteit als uitvloeisel van een communicatiestrategie) al gauw de spreekwoordelijke bomen in het bos niet meer zien en weet dan niet waar hij of zij terecht moet.

Aanverwant kan deze onduidelijkheid - doelbewust of niet - leiden tot verwarring over of een website daadwerkelijk van de overheid is. In het verleden heeft het Forum Standaardisatie tijdens de hoogtepunten van de Covid 19-pandemie gewezen op de wirwar van overheids- en publieke websites over corona. Ook aanverwant kan een wildgroei aan sites tot onduidelijkheid leiden over het (veilig) beheer van al die sites. Het risico van spoofing en ander domeinnaammisbruik ligt hierbij op de loer. Het zijn

dit soort situaties (die ook gelden voor overheidsplatforms) waarover het CIP de achterban waarschuwt middels basisbeveiliging.nl. Mogelijk dat een informatieve video over een goed domeinnaambeheer ook kan gaan over een goed beheer van overheidsplatforms (waarbij door een veelvoud van platforms ook verwarring kan ontstaan bij de burger).

Tijd: 09.30-09.40 uur

Ter besluitvorming

a. Agenda

Akkoord. Geen opmerkingen.

b. Verslag en actiepunten studiereis Forum Standaardisatie 7 december 2022

Akkoord. Geen opmerkingen.

Extra bijeenkomst Stuurgroep open standaarden

De leden van de Stuurgroep komen binnenkort extra bijeen om een aantal onderwerpen te bespreken die niet direct gelinkt zijn aan de vaste agendapunten Open standaarden, lijsten en Open standaarden, adoptie. Mogelijke bespreekpunten zijn hoe om te gaan met (verplichte) indirecte kosten rond specifieke 'pas toe of leg uit'-standaarden, generieke governance in relatie tot open source en toezicht op closed source-applicaties en (open) algoritmes. Dat laatste punt kan mogelijk worden meegegeven aan Het Algoritmeregister van BZK.

Cyber Resilience Act

De Europese Commissie doet het voorstel om hardware en software met een internetcomponent te keuren op hun cyberveiligheid (wat bij positief resultaat leidt tot een CE-keurmerk). Hierbij komt ook meerdere standaardisatievraagstukken naar voren die interessant kunnen zijn voor de Sponsorgroep Internationaal om in ogenschouw te nemen.

2. Staatssecretaris, Tweede Kamer, MIDO, OBDO en Forum Standaardisatie

Tijd: 09.40-10.00 uur

Ter bespreking

a. Waardengedreven digitalisering en open standaarden

In de voorliggende notitie heeft het bureau een verduidelijking uiteengezet over wat de toegevoegde waarden zijn van 'pas toe of leg uit'-lijst en de actiepunten uit het werkplan Forum Standaardisatie 2023 in relatie tot de werkagenda Waardengedreven digitaliseren van staatssecretaris Van Huffelen. De notitie maakt duidelijk welke kansen open standaarden en standaardisatie bieden voor de doelstellingen van de werkagenda. Het zijn aspecten die het Forum Standaardisatie - naast een duidelijke actielijn - mist in de (ambitieuze) werkagenda (standaarden kunnen een 'tipping point' zijn).

Geconstateerd wordt dat de notitie duidelijk van opzet is. De notitie helpt - samen met andere aanverwante uitgewerkte uiteenzettingen over digitaliseringsvraagstukken rond de werkagenda - de inhoudelijke waarden van de werkagenda beter voor het voetlicht te brengen in de gesprekken en debatten die erover gevoerd worden en deze te operationaliseren. Een soortgelijke notitie kan desgewenst ook worden gemaakt over de ambities en doelstellingen van de (koepels van) decentrale overheden inzake digitalisering, mocht het daar helpen om de adoptie van open standaarden verder te helpen.

Naast de werkagenda van BZK zijn er ook andere digitaliseringsagenda's aan de Tweede Kamer gestuurd, zoals de Strategie Digitale Economie, de Nederlandse Cybersecuritystrategie 2022-2028 en de I-strategie Rijk 2021-2025. Het Forum Standaardisatie spreekt regelmatig met de organisaties achter deze agenda's over waar de actiepunten van het werkplan Forum Standaardisatie aansluiting hebben op en van toegevoegde waarde zijn voor de thematiek van deze agenda's en deze kunnen helpen in de operationalisering ervan. Desgewenst kan het bureau een daarop toegesneden presentatie verzorgen.

b. Stand van zaken follow up OBDO-afspraken CIO Rijk plan van aanpak adoptie IV-standaarden

Het OBDO besloot tijdens zijn vergadering van 1 december 2022 dat CIO Rijk Lourens Visser samen met Nathan Ducastel (VNG), Maarten Jonker

(vertegenwoordiger Manifestgroep) en Marc Vermeer (directeur Digitale Overheid, BZK een licht plan van aanpak op te stellen waarbij bekeken wordt wat voor adoptie van de IV-standaarden (streefbeeldafspraken) de meest impactvolle maatregelen zijn. Momenteel wordt dit actiepunt aan de zijde van CIO-Rijk opgepakt. Als suggestie wordt meegegeven dat samenwerking met Communicatie daarin ook een vooraanstaande rol moet spelen.

In een volgende vergadering volgt een mogelijke update over dit actiepunt.

c. Beantwoording Kamervragen Van Ginneken over achterblijvende adoptie IV-standaarden door staatssecretaris Van Huffelen, mede namens minister JenV Yesilgöz-Zegerius

In de beantwoording meldt de Minister van JenV dat zij de Tweede Kamer nog informeert over de termijn waarop de IV-standaarden door haar ministerie zijn geïmplementeerd (dit ministerie voldoet van alle ministeries het slechtst) door planning in de ICT-agenda's van de JenV-onderdelen.

BZK en het bureau treden hierover in contact met JenV.

Ter toelichting

d. Instellingsbesluit Forum Standaardisatie 2022-2026

Staatssecretaris Van Huffelen heeft in afstemming met de Minister van Economische Zaken Klimaat Adriaansens de taken, werkwijze en samenstelling van het Forum Standaardisatie vastgelegd voor de periode 2022 tot en met 2026. De concrete invulling van de opengevallen plekken in het Forum door het vertrek van een aantal leden komt een nader moment aan de orde. Hierbij kan ook gekeken worden naar de gehele samenstelling van het Forum Standaardisatie en de achterbannen van de leden.

Met het oog op vernieuwing en actuele samenstelling van het Forum kan – in het kader van het managen van verwachtingen - een zittingstermijn voor lidmaatschap van het Forum Standaardisatie van één à twee termijnen worden genoemd. Hierbij moet wel oog zijn voor borging van kennis en domeinen in het Forum, alsmede de opkomst in vergaderingen. Ook continuïteit speelt een rol, bijvoorbeeld rond de Stuurgroep open standaarden. Verder kan gekeken worden of de functie nog steeds past bij het lidmaatschap van het Forum. Overwogen kan worden om ook potentiële geïnteresseerden te benaderen voor een rol als (specialistisch) adviseur van het Forum Standaardisatie.

e. Terugkoppeling vergadering OBDO 2 februari 2023

De vergadering is schriftelijk afgehandeld. De agendapunten van het Forum Standaardisatie waren de enige agendapunten (zie oplegger). Het OBDO heeft ingestemd met het werkplan en de voorliggende standaarden..Stand van zaken Wet digitale overheid (Wdo) en AMvB HTTPS en HSTS

De verwachting is dat na instemming van de Eerste Kamer de wet per 1 juli 2023 in werking treedt. De AMvB HTTPS en HSTS zal dan kort daarna volgen.

Ter kennisname

f. Verslagen gremia MIDO

Geen opmerkingen.

3. Open standaarden, lijsten

Tijd: 10.00-10.30 uur

Jolien van Zetten voert namens de Stuurgroep open standaarden het woord.

Ter besluitvorming

a. Intakeadvies versiewijziging NEN 3610 (betere gegevensuitwisseling)

De Stuurgroep Open Standaarden adviseert het Forum Standaardisatie om de nieuwe versie van de standaard NEN 3610, versie 2022 nl (NEN 3610:2022 nl) in procedure te nemen voor opname op de 'pas toe of leg uit'-lijst.

Opgemerkt wordt dat, hoewel stichting Geonovum de indiener is van het verzoek tot versiewijziging, de stichting niet de beheerder is van deze standaard (dat is NEN). NEN 3610 maakt deel uit van de geclusterde Geo-standaarden op de 'pas toe of leg uit'-lijst. Geonovum bezit het predicaat 'uitstekend beheer' voor een groot deel van de substandaarden binnen de registratie Geo-standaarden. Hierdoor is een toetsingsprocedure voor een versiewijziging in beginsel niet nodig. Het predicaat 'uitstekend beheer' is echter niet van toepassing op NEN 3610 omdat Geonovum de standaard NEN 3610 niet beheert.

Het Forum Standaardisatie gaat akkoord met het in procedure nemen van de nieuwe versie van de standaard.

b. Onderhoud op de lijst aanbevolen standaarden

Het voorgelegde besluit is een uitvloeisel van de resultaten van het onderzoek naar de doorontwikkeling van de 'pas toe of leg uit'-lijst en de lijst aanbevolen standaarden. Het zal één gecombineerde procedure worden, waarbij wel elke individuele standaard apart zal worden benaderd.

Het Forum Standaardisatie stelt de standaarden vast die aanmerking komen voor verwijdering van de lijst aanbevolen standaarden conform voorgelegd en stemt in met de daarvoor gecombineerde toetsingsprocedure.

Ter toelichting

c. Voortgang lopende procedures

1. Veiliger internet:
 - a. NL profiel OIDC 1.0
 - b. security.txt

De openbare internetconsultatie voor security.txt gaat op 9 februari online.

Zie ook [Overheid.nl | Consultatie security.txt \(standaard voor veilig internet\) \(internetconsultatie.nl\)](#)

2. Betere gegevensuitwisseling:
 - c. OpenAPI Specification (OAS)

Een expertsessie voor OAS is in voorbereiding.

d. Regierol standaarden STIX TAXII in Nederland (n.a.v. evaluatie)

Larissa Zegveld en Ludwig Oberendorff hebben in dit kader gesproken met Hans de Vries, directeur van het Nationaal Cyber Security Centrum (NCSC). Geconstateerd wordt dat de adoptie van de IV-standaarden een tipping point vormt voor een belangrijk deel van de Nederlandse Cybersecuritystrategie 2022-2028. Het toepassen van IV-standaarden en waar nodig additionele specifieke standaarden dient gezien te worden als het essentieel vertrekpunt voor grootschalige digitaliseringsprojecten en niet als sluitstuk, een manier van denken die ook wordt toegepast bij minJenV.

NCSC overweegt of zij de rol kan vervullen waaraan bij de evaluatie van STIX TAXII behoefte bleek: een nationale stimulerings- en kennisrol t.a.v. de standaard.

Daarvoor is in maart een nadere tweede overleg gepland.

e. Acties voor de doorontwikkeling van de lijst open standaarden

Vraag is of bij het bureau een lijst bestaat van 'andersoortige standaarden' die het bureau potentieel in behandeling kan nemen voor plaatsing op de lijst aanbevolen standaarden, op het moment dat na een eerste proef zou worden besloten het karakter van de huidige lijst aanbevolen standaarden te verbreden. Een aantal 'andersoortige standaarden' is in beeld en dit is op verschillende momenten reeds gedeeld met het Forum. Kanshebbers zijn bijvoorbeeld MANNRS, NL Design System, BOMOS, FAIR data principles, Secure Software Development, de ICO Wizard en Data Pro Code.

Het bureau zal deze lijst van eerder aangedragen potentiële kanshebbers inzichtelijk maken, zodat ook Forum-leden er kennis van kunnen nemen (**=actiepunt**).

Jolien van Zetten merkt aanvullend op dat de indeling van de open standaarden op de site zijn aangepast naar het doel waarvoor ze dienen. Deze indeling sluit beter aan op de thema's van de werkagenda Waardengedreven digitaliseren.

f. Europese Aanbesteding Toetsingsprocedures (Bureau Forum Standaardisatie)

Geen verdere opmerkingen.

4. Verkenning Standaardisatie Berichtenverkeer

Tijd: 10.45-11.15 uur

Presentatie door Piet Hein Minneché (PBLQ)

In opdracht van Forum Standaardisatie is een verkenning uitgevoerd naar de rol van standaardisatie bij de doorontwikkeling van de uitwisseling van berichten langs elektronische weg (oftewel: berichtenverkeer). Dit op verzoek van BZK als beleidsdepartement voor Digitale Overheid en -Samenleving, en eigenaar van de generieke voorzieningen. Specifieke aandachtspunten waren scheiding van inhoud en vorm (content-first-principe) bij berichten en de kansen voor het realiseren van een meer open ecosysteem voor berichtenverkeer. Er is onderzocht hoe verschillende vormen van berichtenverkeer waarborgen en functionaliteiten leveren. Achtergrond van de vraag is de wens om inzicht te verkrijgen in nieuwe en andere vormen van berichtenverkeer om de dienstverlening van de overheid te optimaliseren vanuit burgerperspectief.

Meer specifiek werd gekeken naar 1) content-first-principe (content en vorm gescheiden), 2) open ecosysteem (meerdere afzenders, transporteurs en ontvangers) en 3) de rol van (open) standaarden.

Uit de verkenning blijkt dat het content-first-principe nog maar zeer beperkt wordt gehanteerd bij de verschillende invullingen van berichtenverkeer. Een combinatie van content-first en een open ecosysteem is in de (korte) verkenning niet waargenomen. Standaarden blijken essentieel te zijn voor functionaliteiten zoals toegang, logging, transport en archivering en het leveren van waarborgen. Het gaat dan over informatieveiligheidsstandaarden, standaarden voor Identity en Access Management, standaarden voor transport, en standaarden op betrouwbaarheid en digitoegankelijkheid (allen 'pas toe of leg uit'-standaarden). Maar standaarden alleen zijn niet voldoende. Een stelsel van afspraken is noodzakelijk om in de gewenste functionaliteit en waarborgen te voorzien in een meer open ecosysteem voor berichtenverkeer (ter vergelijking: de combinatie email en content first bestaat, echter zonder waarborgen). Kan de Nederlandse overheid als neutrale partij daarin voorzien, zoals in Vlaanderen gebeurt? Belangrijk, zo niet cruciaal, daarbij is dat de burger afdoende vertrouwen moet hebben in de rol van de overheid als neutrale partij. En een goede governance (beheerorganisatie, toezichthouder) is daarbij relevanter dan sec de techniek.

Al met al dragen deze constatering bij aan het verkrijgen van een beter inzicht in hoe de digitaliseringsopgave van de overheid – een belangrijk politiek thema - verder vorm moet krijgen. De werkagenda Waardegedreven digitaliseren helpt hierbij om beter te kunnen doorpakken en verdragende drempels rond governance en financiering aan te pakken.

Voor een vervolgverkenning kan het interessant zijn om ook buiten de overheid te kijken hoe verschillende vormen van berichtenverkeer waarborgen en functionaliteiten kunnen leveren bij de uitwisseling van gegevens tussen afzender en ontvanger ('de appels kunnen leren van de peren').

Inzake toezicht kan het zinvol te zijn te verkennen of toezicht rule-based of principle-based het beste tot zijn recht kan komen. Een keuze hierin leidt automatisch tot specifieke eisen aan marktpartijen voor bijvoorbeeld de architectuur. Verken ook de mogelijkheden voor tweerichtingenverkeer tussen overheid en burger en andersom. Momenteel werkt bijvoorbeeld de applicatie MijnOverheid alleen richting burger en niet andersom.

BZK neemt de uitkomsten van dit onderzoek mee bij verdere ontwikkelingen in digitale overheids-dienstverlening.

5. Open standaarden, adoptie

Tijd: 11.15-11.45 uur

Jolien van Zetten voert namens de Stuurgroep open standaarden het woord.

Ter bespreking en besluitvorming

a. Streefbeeldafspraken RPKI (beveiliging internetrouting)

Het Forum Standaardisatie wordt gevraagd in te stemmen met het advies aan het OBDO voor het maken van een streefbeeldafpraak om uiterlijk eind 2024 de open standaard Resource Public Key Infrastructure (RPKI) toe te passen en dit mee te nemen in de IV-meting. Aanvullend worden koepels en samenwerkingsverbanden verzocht om hun achterban actie te stimuleren en zelf het goede voorbeeld te geven.

RPKI kent wereldwijd een adoptiegraad van 40%, in Nederland ruim 80%. Uit de eerste meting blijkt bij de overheid 75% van de mail- en webservers correct is geïmplementeerd.

In Nederland bestaan zo'n duizend zogenaamde autonome systemen (AS'en). Als op al deze AS'en RPKI correct wordt geïmplementeerd, dan is er sprake van een adoptie van 100%.

Het Forum vindt het een goede zaak en gaat akkoord met het voorleggen van de streefbeeldafpraak aan het OBDO. Maar daarbij kan het niet alleen gaan om de overheid. Ook leveranciers van de overheid (veelal private partijen) die digitale diensten en producten leveren aan de overheid moeten hieraan voldoen. In de meting naar de implementatie van RPKI kan 'naming and fanning' helpen om de adoptiegraad verder te verhogen. Het is van belang om in de notitie aan het OBDO duidelijk te maken dat er laagdrempelig flinke slagen gemaakt kunnen worden als de top 10 leveranciers die nog niet voldoen, de standaard opnemen.

b. Kamervragen, brief staatssecretaris aan koepels en brief aan Microsoft

Brief staatssecretaris

Staatssecretaris Van Huffelen wijst in haar brief aan de vertegenwoordigers van de koepels van decentrale overheden en uitvoeringsorganisaties op de zorgplicht van elke overheidsorganisatie naar burgers, bedrijven en andere overheden om de digitale veiligheid op orde te hebben én te brengen. Hierbij hoort het voldoen aan de streefbeeldafspraken. In haar brief geeft ze ook aan dat voor meer informatie zij terecht kunnen bij het Forum Standaardisatie.

Brief aan Microsoft

In de brief aan Microsoft vragen SLM Rijk en Forum Standaardisatie om de standaard DANE (standaard die zekerheid geeft over de identiteit van de ontvangende mailserver) te implementeren voor inkomende mail via Exchange Online. De deadline hiervoor heeft Microsoft meerdere keren verschoven (thans naar juli 2023). Microsoft heeft hiervoor te kampen met legacy, wat een groot probleem vormt voor implementatie.

c. Agendering IV-meting en Monitor OS, sponsorschap door Forumleden, en aanwezigheid

Geen opmerkingen.

Ter kennisname

d. Document- data- en contentstandaarden

e. Standaarden voor veiliger en beter internet

f. Follow up sponsorgroep Identity Management (nummers en universele identifiers)

g. Duurzame Digitale Informatiehuishouding

h. Koppeling aan werkagenda WaU

i. Open spreekuur over de standaard ActivityPub, fediverse en Mastodon

Geen opmerkingen.

6. Voortgang en communicatie

Tijd: 11.45-11.55 uur

Ter kennisname

a. Update Eenduidige digitale dienstverlening

Geen opmerkingen.

b. Update Levensgebeurtenis “van werkloosheid naar werk” en semantiek

Geen opmerkingen.

c. Internationaal

High Level Forum

Rudi Bekkers neemt namens de TU Eindhoven als enige academische instelling zitting in het High Level Forum (HLF). Namens de Nederlandse overheid heeft Michiel Boots (DG Economie en digitalisering, EZK) zitting. Voorzitter van HLF is Europees commissaris voor de Interne Markt Thierry Breton.

Sponsorgroep Internationaal

Met het vertrek van Gerard Hartsink heeft de sponsorgroep baat bij nieuwe leden.

d. Forum Standaardisatie en Cloud

Geen opmerkingen.

e. Professionaliseren Informatiehuishouding

Geen opmerkingen.

f. Verkenning Identity Management

Sponsorgroep Identity Management

Met het vertrek van Gerard Hartsink en Joop van Lunteren is uitbreiding van de sponsorgroep gewenst. Peter den Held verkent of hij of een collega van hem kunnen aansluiten (=actiepunt).

Handreiking

Een opdrachtformulering voor het updaten van de Handreiking

Betrouwbaarheidsniveau's is in de maak. Verder gaat gewerkt worden aan een

opdrachtschrijving rond een aantal vraagstukken rond identity management , zoals in de stukken aan de orde is.

g. Communicatie

Geen opmerkingen.

h. Overzicht columns Larissa Zegveld in iBestuur

Geen opmerkingen.

7. Rondvraag

Tijd: 11.55-12.00 uur

Mondeling

Monitor open standaarden

De leden van het Forum Standaardisatie worden gevraagd zich te melden bij Désirée Castillo Gosker (dossierhouder Monitor open standaarden) als zij mee willen denken over de opzet van de opdracht voor de Monitor open standaarden 2023. Zo zou 'leg uit' meer ruimte kunnen krijgen in de Monitor. 'Leg uit' is niet altijd onwil tot 'pas toe', maar kan ook het gevolg zijn van het niet hebben van een alternatief.

8. Sluiting

Tijd: 12.00 uur

Actiepunten

#	Actiepunt	Wie	Per datum	Status	Werkplan 2023
146	Peter den Held verkent of hij of een collega van hem kunnen aansluiten bij de sponsorgroep Identity Management	Peter den Held	8 februari 2023	volgt	1.3
145	Lijst 'andersoortige standaarden' inzichtelijk maken voor Forum	BFS	8 februari 2023	volgt	2.2
144	Stand van zaken follow up OBDO-afspraak CIO Rijk plan van aanpak adoptie IV-standaarden	CIO Rijk	8 februari 2023	Doorlopend	3.2.1
143	Nader bespreken ontwikkelingen EU Internet Standards Deployment Monitoring Website	Sponsorgroep Internationaal met Forum	7 dec 2022	Volgt	4.4
142	Bespreken met oud-collega RDW – watermanagement en internationaal – n.a.v. enquête inventarisatie internationale thema's Forum-leden en achterban	Peter den Held	7 dec 2022	Volgt	6.4
141	Met Forum reflecteren op hoe open standaarden toe te passen buiten aanbestedingen om (bijvoorbeeld met best practices)	Stuurgroep	7 dec 2022	Volgt	3
140	Schriftelijke oproep aan Forum voor schriftelijke review voor verwijderen open standaarden van lijsten	Bureau	7 dec 2022	Loopt	2.2
139	Gesprek over mogelijke regierol NCSC voor STIX en TAXII	Larissa Zegveld en Ludwig Oberendorff	7 dec 2022	Volgt	3

138	Afstemmen met IHW over hun inbreng in evaluatie Aquo-standaard	Bureau	7 dec 2022	Loopt	2.2.2
137	Notitie voor inzicht in hoe activiteiten Forum bijdragen aan beleidsdoelen Strategie Digitale Economie	Bureau	7 dec 2022	Indien gewenst de komende vergadering	1.3
136	Verbinding Strategie Digitale Economie met onderzoek CIO Rijk naar overheidsnetwerken	Thomas Faber, Peter den Held	7 dec 2022		1.3
135	Notitie voor inzicht in hoe activiteiten Forum bijdragen aan beleidsdoelen werkgenda waardengedreven digitaliseren	Bureau	7 dec 2022	Agenda 8 feb 2023	1.3
134	Bespreken onderwerpen datastrategie, interbestuurlijk datastelsel, data bij de bron, connectiviteit en interoperabiliteit	Larissa Zegveld, Gerard Smits, Theo Peters, Friso Penninga, Peter den Held en Ludwig Oberendorff en eventueel externe betrokkenen	7 dec 2022		1.2
133	Overheidsarchitectuur voor federatief datastelsel bespreken met EZK	Forum	7 dec 2022		1.2
124	Afstemmen met Theo Peters over vertegenwoordiging waterschappen in Architectuurraad	Gerard Smits	28 sept 2022	Loopt	1.1
123	Verslagen Architectuurraad aan Forum Standaardisatie sturen	Bureau	28 sept 2022	Doorlopend	Nieuw
122	Afpelsessie voor Cloud	Larissa Zegveld, Michiel Steltman, Ludwig Oberendorff e.a.	28 sept 2022	Loopt	Nieuw
121	Bereikbaarheid 112 i.r.t. afschakeling 2G en 3G bespreken met ETSI en	EZK (Alisa Heaver)	8 juni 2022	Volgt	Nieuw

	hierover in volgende Forum-vergadering terugkoppelen.				
120	Doorontwikkeling lijsten open standaarden: voor punten met prioriteit 'hoog' en 'midden' voorzet in vergadering 28 september 2022 ter eerste afstemming.	BFS	8 juni 2022	Geagendeerd voor 28 september 2022	2.2
119	Verslagen Architectuurraad (zogenaamde Verslagen-in-één-minuut) worden meegestuurd met Forum-stukken	BFS	8 juni 2022	Doorlopend	extra
118	Communicatie publieke waarden en open standaarden: bijgewerkte versie geagendeerd voor Forum 28 september of 7 december	BFS	8 juni 2022	Geagendeerd voor 7 december 2022	3.15
117	IV-meting voorjaar 2022 wordt na oplevering per mail toegestuurd aan leden Forum en geagendeerd voor vergadering OBDO van 22 september	BFS/Forum	8 juni 2022	Geagendeerd voor 28 september 2022, wordt doorgeschoven naar 1 dec	3.2.5
115b	Plaatsen verwijzing naar werkplan bij nieuwe actiepunten.	BFS	8 juni 2022	Doorlopend	geen
113	Peter den Held stemt met sponsorgroep internationaal af over zijn eventuele lidmaatschap sponsorgroep	Peter den Held i.o.m. sponsorgroep internationaal	20 april 2022	Loopt	4
111	Schriftelijke uitvraag bij leden Forum voor bijwerking overzicht agendering IV-meting en Monitor OS en eigen gremia + sponsorschap	BFS	20 april 2022	Doorlopend	8.5
109	Verkennen mogelijkheden communicatie-impuls adoptie open standaarden	BFS i.s.m. BZK/DS	20 april 2022	Loopt	3.17.1
102	Inbreng aanleveren voor fiche BZK/DS EU Strategy on Standardisation	Forum	9 maart 2022	Loopt.	4.5
101	Ontwikkelingen rond Digital Wallet voor bespreking in een volgende samenkomst sponsorgroep Internationaal.	Stuurgroep Internationaal	8 december 2021	Wordt geagendeerd in een volgend Forum.	4.5
97	Identity Management – nadere uitwerking	Cor Franke en Gerard Hartsink	8 december 2021	Voor een komende vergadering.	1.3

95	Verkennen hoe samen op te trekken om informatieveiligheid waterschappen en overheid verder te versterken	Forum en UvW	29 september 2021	Volgt	(8.5)
86	Nieuwe updates over WDO in Forum	BZK	21 april 2021	Doorlopend als er nieuws te melden is	3.17
63	Aandacht voor internationale aspect in volgende versie inkoop en open standaarden en contact met NEVI	BFS, Gerard Hartsink	9 december 2020	Volgt.	4
84	Wens: Rijksprogramma voor Duurzaam Digitale Informatiehuishouding in een volgende Forum-vergadering		21 april 2021	t.z.t.	3.15.2

Afgeronde actiepunten

132	Aanpassen overzicht agenderingen Monitor en IV-meting aan de hand van opmerkingen 28 sept 2022	Bureau	28 sept 2022	Loopt
131	Aanpassen Monitor open standaarden 2022 aan de hand van opmerkingen 28 sept 2022 en def versie agenderen voor Forum-vergadering 7 dec 2022	ICTU, bureau	28 sept 2022	Loopt
129	Verspreiden video SKOS in eigen achterban	Forum	28 sept 2022	Loopt
128	Voorstel aan OBDO verwijdering OWMS van 'ptolu'-lijst	Bureau	28 sept 2022	Loopt
127	Bespreken agendering IV-meting plus adviezen voor OBDO 1 dec 2022 met bureau OBDO (n.a.v. annuleren agendapunt OBDO 22 sept 2022)	Bureau	28 sept 2022	Loopt
126	Werkplan 2023: aanpassen adv. gemaakte opmerkingen 28 sept 2022, incl. duidelijkheid over vervallen en nieuwe actiepunten, en def versie agenderen voor Forum-vergadering 7 dec 2022	Bureau	28 sept 2022	afgerond

125	Int. standaarden en e-wallet op de agenda van studiereis	Gerard Hartsink, Hetty Lucassen, Peter den Held en bureau	28 sept 2022	Loopt
116	Herinneringsmail aan Forum over enquête betrokkenheid bij internationale standaardisatieontwikkelingen en welke thema's de sponsorgroep internationaal met prioriteit in 2023 mag gaan volgen.	BFS	8 juni 2022	Afgerond
115	Uitvraag bij Forum over toetsingskader ingebruikname technologie infectie-bestrijding (project TINTIN, VWS).	BFS	8 juni 2022	Afgerond
114	Enquête onder leden Forum over thema's voor inventarisatie bovensectorale standaardisatieontwikkelingen + hun internationale betrokkenheid bij standaardisatieontwikkelingen	Sponsorgroep internationaal en BFS	20 april 2022	Enquête is uitgezet
112	Voorstel voor thematische clustering open standaarden op site	BFS i.s.m. Benno Overeinder	20 april 2022	Geagendeerd voor 28 sept 2022
110	Gespreksnotitie over communicatie publieke waarden open standaarden op agenda komende vergadering	BFS	20 april 2022	Geagendeerd voor vergadering 8 juni 2022
107	Mogelijkheden verkennen aanpassen mandaat Forum Standaardisatie als uitwerking brieven over digitalisering van BZK en EZK daar aanleiding toe geeft.	Forum i.s.m. BZK en EZK	20 april 2022	Concept instellingsbesluit incl. mandaat is bekend.
106	Aanpassen verslag op Fiche over de EU Standardisation Strategy (opgesteld door EZK)	BFS	20 april 2022	Aangepast

105	Nadere afstemming over DCAT AP DONL	Friso Penninga en Hetty Lucassen	9 maart 2022	Afgerond.
104	Voorstel uitbreiding Stuurgroep	BFS/Stuurgroep	9 maart 2022	Mededeling volgt vergadering 8 juni 2022.
103	Voorleggen werkplan 2022 aan OBDO	BFS	9 maart 2022	Afgerond.
100	Uitvraag aan Forum over standaarden en federatief basismodel	BFS	8 december 2021	Afgerond.
96	Gesprek aangaan over vertrouwelijkheid en governance totstandkoming internetstandaarden en digitale autonomie.	Benno Overeinder en klein comité Forum	29 september 2021	Follow up lezing heeft 23 november plaatsgevonden.
91	Verkend wordt op welke wijze de meerwaarde van open standaarden en het werk van het Forum kan worden overgebracht aan DiZa , oa. via de StasBZK	BFS	9 juni 2021	Geagendeerd voor vergadering 8 juni 2022 (gespreksnotitie)
82	In beeld brengen internationale relaties leden Forum.	Forum + BFS	10 maart 2021	afgerond
80	Verbinding leggen naar bestuurders die op papier verantwoordelijkheid dragen voor de aangestipte onderwerpen in het rapport Inventarisatie standaardisatie, maar in de praktijk hierover beperkte kennis (kunnen) hebben.	BZK/DS	10 maart 2021	Besproken in Forum vergadering juni 2021. Is gedaan, bijv. semantiek + 1-extensie
73	Bewaken dat 'de standaardisatietaak' weer bij evt. nieuwe governance instellingsbesluiten goed wordt meegenomen, zoals in het huidige OBDO-besluit.	BZK/DS	10 maart 2021	Afgerond. Voorzitter Forum is lid van architectuurboard MIDO.
67	"Cloud + rol overheid + Gaia X revisited" agenderen voor Forum I of II 2021, incl. betrokkenheid EZK	Michiel Steltman, Thomas Faber, Theo Peters, BFS	9 december 2020	In een komende vergadering.

66	Cloud-initiatief VNG R: waar speelt standaardisatie een rol	Theo Peters met Larissa Zegveld en Gerard Smits	9 december 2020	Onderdeel afpelsessie Cloud,
62	Meehelpen aan intensiveren gebruik DigiNetwerk voor overheden i.p.v. internet	BFS	9 december 2020	Staat op longlist onderwerpen Forum.